

Guia docent de l'assignatura "Anàlisi qualitativa"

2011/2012

Codi: 101149

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500262 Sociologia	819 Graduat en Sociologia	OB	3	2

Contacte

Nom : Joel Martí Olivé

Email : Joel.Marti@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Per cursar aquesta assignatura es recomana haver aprovat *Mètodes Qualitatius de Recerca Social* i *Mètodes d'Anàlisi*.

Objectius i contextualització

En les assignatures precedents d'investigació social s'han tractat els fonaments i les diferents fases i mètodes d'investigació social. L'assignatura *Metodologia i Disseny de la Recerca Social* introdueix els conceptes bàsics de la metodologia científica i capacita l'alumnat per a delimitar uns objectius de recerca, construir l'objecte d'estudi i plantejar-ne un disseny d'investigació pertinent. Les bases de la recerca qualitativa i els seus procediments més específics s'han vist a *Mètodes Qualitatius de Recerca Social* i *Mètodes d'Anàlisi*.

L'assignatura *Anàlisi Qualitativa* cal entendre-la en continuïtat amb les anteriors i té, com a objectiu fonamental, la comprensió i aplicació de mètodes i tècniques d'anàlisi qualitativa a diversos àmbits de la investigació sociològica. Amb tot, aquestes no es tracten de manera puntual i aïllada, sinó emmarcades en un procés de recerca i en una perspectiva metodològica coherent que integra teorització, producció de dades i anàlisi/interpretació. La realització d'un treball de recerca anirà orientat a assolir aquest objectiu.

Competències i resultats d'aprenentatge

1333:E01 - Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.

1333:E01.16 - Esmentar els principals conceptes de la sociologia.

1333:E01.17 - Indicar-ne les dimensions, els possibles indicadors quantitatius i l'evidència qualitativa rellevant per observar-los empíricament.

1333:E03 - Enumerar la metodologia i les tècniques de recerca sobre les quals recolzen les principals hipòtesis sobre les relacions socials, les posicions i les pràctiques dels individus en l'estructura social i els canvis socials.

1333:E03.03 - Identificar els principals mètodes i tècniques quantitatius i qualitatius.

1333:E03.04 - Explicar la base metodològica d'aquests mètodes i tècniques quantitatius i qualitatius.

1333:E03.05 - Relacionar-los amb els diferents enfocaments de la sociologia.

1333:E06 - Aplicar els principals mètodes i tècniques quantitatius i qualitatius de recerca social en

un tema concret.

1333:E06.10 - Elaborar un guió d'entrevista o d'un grup de discussió.

1333:E06.11 - Elaborar un pla d'observació.

1333:E06.12 - Utilitzar el programari apropiat per analitzar una entrevista o una observació.

1333:E06.13 - Analitzar una mostra d'entrevistes.

1333:E06.14 - Analitzar els resultats d'una observació.

1333:E07 - Dissenyar un projecte de recerca social definint un marc teòric exhaustiu amb uns conceptes clars, formulant hipòtesis coherents i significatives, escollint les tècniques de recerca apropiades per als conceptes adoptats i analitzant els resultats empírics obtinguts amb aquestes tècniques.

1333:E07.01 - Definir conceptes d'anàlisi.

1333:E07.02 - Formular una hipòtesi amb aquests conceptes.

1333:E07.03 - Elaborar un instrument d'anàlisi significativa per a aquesta hipòtesi.

1333:E07.04 - Obtenir conclusions a partir de la informació recollida amb aquest instrument.

1333:G01 - Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

1333:G01.00 - Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

1333:G02 - Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.

1333:G02.00 - Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.

1333:T03 - Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.

1333:T03.00 - Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.

1333:T04 - Buscar fonts documentals a partir de conceptes.

1333:T04.00 - Buscar fonts documentals a partir de conceptes.

1333:T05 - Avaluar la qualitat del propi treball.

1333:T05.00 - Avaluar la qualitat del propi treball.

1333:T06 - Treballar en equip i en xarxa en situacions diverses

1333:T06.00 - Treballar en equip i en xarxa en situacions diverses

Continguts

Tema 1. Introducció.

Perspectives metodològiques en la recerca qualitativa i eixos diferenciadors.

Aspectes generals de disseny.

Tema 2. La Grounded Theory (GT).

Context de desenvolupament.

Principis epistemològics.

Mostreig teòric i mètode de comparació constant.

Les controvèrsies a la GT.

Tema 3. Aspectes generals dels mètodes d'anàlisi qualitativa.

Materials objecte d'anàlisi qualitativa.

Dinàmiques inductives i dinàmiques deductives.

Discurs com a producte i discurs com a procés.

Nivells d'anàlisi: textual, situacional i contextual.

La formalització a l'anàlisi qualitativa.

Tema 4. La GT en el marc de l'anàlisi qualitativa

De l'anàlisi temàtica de contingut a la generació de categories.

Principis analítics i interpretatius de la GT.

Procediments i fases. Oberta, axial i selectiva.

Criteris avaluatius.

Tema 5. Altres mètodes d'anàlisi.

Anàlisi narrativa.

Anàlisis estructurals.

Anàlisi crítica del discurs.

Altres mètodes d'anàlisi.

Tema 6. Informàtica i recerca qualitativa

L'ús d'eines informàtiques en anàlisi qualitativa.

El programa Atlas.ti. Nivells textuais i conceptuals d'anàlisi.

Metodologia

La dinàmica docent combina una orientació pràctica amb la necessària reflexió teòrica que acompanya l'aplicació dels mètodes i tècniques tractats.

Pel que fa a la docència a l'aula, les sessions plenàries es basen en l'exposició de continguts, oberta a la participació activa de l'alumnat i a la introducció de petites dinàmiques pràctiques. D'altra banda, les sessions amb el grup desdoblats seran íntegrament pràctiques i s'hi realitzaran tres tipus d'activitats: orientació general dels treballs de recerca; realització exercicis i aplicacions pràctiques; aprenentatge del programari d'anàlisi qualitativa Atlas.ti.

El treball autònom de l'estudiant estarà orientat, d'una banda, a la preparació d'una prova escrita i, de l'altra, a la realització d'un treball de recerca que aplica els continguts treballats a l'assignatura.

Finalment, es contempla la realització de tutories programades orientades al seguiment del treball.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			

Exposició teòrica de continguts del temari i exemples d'aplicació.	36	1.44	1333:E03.03 , 1333:E03.04 , 1333:E07.01 , 1333:E03.05 , 1333:E07.04 , 1333:E07.03 , 1333:E07.02
Pràctiques d'aula (seguiment de treballs i exercicis d'aplicació)	10	0.4	1333:E03.03 , 1333:E03.04 , 1333:E03.05 , 1333:E06.11 , 1333:E06.14 , 1333:E07.02 , 1333:E07.04 , 1333:G02.00 , 1333:T06.00 , 1333:T05.00 , 1333:G01.00 , 1333:E07.03 , 1333:E07.01 , 1333:E06.13 , 1333:E06.10
Sessions a l'aula d'informàtica (Atlas.ti)	6	0.24	1333:E06.12 , 1333:T06.00 , 1333:T05.00 , 1333:G02.00 , 1333:E07.03 , 1333:E06.14 , 1333:E06.13
Tipus: Supervisades			
Tutories de grup programades (seguiment de treballs)	15	0.6	1333:E07.01 , 1333:T06.00 , 1333:E07.03 , 1333:E07.04 , 1333:G01.00 , 1333:T05.00 , 1333:T03.00 , 1333:E07.02
Tipus: Autònomes			
Preparació de la prova escrita individual	25	1.0	1333:E03.03 , 1333:T05.00 , 1333:T03.00 , 1333:G02.00 , 1333:E03.05 , 1333:E07.02 , 1333:E07.03 , 1333:G01.00 , 1333:E07.04 , 1333:E03.04
Treball de recerca (treball de camp, preparació de materials, anàlisi)	55	2.2	1333:E03.03 , 1333:E06.12 , 1333:E06.14 , 1333:E07.02 , 1333:E07.04 , 1333:G02.00 , 1333:T06.00 , 1333:T05.00 , 1333:T04.00 , 1333:T03.00 , 1333:G01.00 , 1333:E07.03 , 1333:E07.01 , 1333:E06.13 , 1333:E06.11 , 1333:E03.04

Avaluació

Aquesta assignatura implica una participació activa de l'alumne/a i contempla l'assistència regular a classe, l'única manera de vincular el treball de recerca amb l'explicació teòrica i de fer un seguiment de l'aprenentatge de l'alumnat. L'assistència a un mínim del 75% de les sessions de pràctiques i la participació en els exercicis que s'hi realitzin és obligatòria i condició indispensable per poder ser avaluat/da.

El sistema d'avaluació, vàlid tant per a l'alumnat de grau com per al de llicenciatura, es basarà en:

- Una prova escrita (34% de la nota final) que avaluarà la comprensió dels conceptes i instruments tractats a l'assignatura i la seva aplicació a diversos casos d'estudi.

- Un treball de recerca, orientat a l'aplicació dels mètodes i tècniques tractats a l'assignatura. Realitzat a partir de les orientacions i seguiment del/de la docent, contempla dues parts:

(a) Primera part (33% de la nota final). Aquesta entrega contindrà una part individual de materials de camp i una part de grup de plantejament teòric, construcció del model d'anàlisi i fonamentació metodològica.

(b) Segona part (33% de la nota final). Anàlisi de materials i conclusions. En grup.

A l'acta d'avaluació tindran la qualificació de "no presentades" únicament aquelles persones que s'hagin presentat al primer lliurament del treball de recerca o que no hagin fet cap activitat d'avaluació.

Per a superar l'assignatura cal una nota final de 5. Tant la prova escrita individual com el treball de grup han de tenir una nota mínima de 4 per tal de poder fer mitjana i superar el conjunt de l'assignatura.

Les activitats d'avaluació no superades podran ser revisades durant el període d'avaluació de compensació.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-----------	-----	-------	------	--------------------------

Primera part del treball de grup: treball de camp	33	0	0.0	1333:E01.16 , 1333:E01.17 , 1333:E06.10 , 1333:E07.01 , 1333:E07.04 , 1333:E07.03 , 1333:E07.02 , 1333:E06.11 , 1333:G01.00 , 1333:T06.00 , 1333:T05.00 , 1333:T04.00 , 1333:T03.00 , 1333:G02.00
Prova escrita per a avaluar la comprensió dels conceptes i instruments de l'assignatura	34	3	0.12	1333:E01.16 , 1333:E01.17 , 1333:E03.03 , 1333:E03.05 , 1333:E06.14 , 1333:E07.02 , 1333:E07.04 , 1333:T03.00 , 1333:G01.00 , 1333:E07.03 , 1333:E07.01 , 1333:E06.13 , 1333:E03.04
Segona part del treball de grup: anàlisi	33	0	0.0	1333:E03.03 , 1333:T06.00 , 1333:T05.00 , 1333:T03.00 , 1333:G02.00 , 1333:G01.00 , 1333:E07.04 , 1333:E07.03 , 1333:E07.02 , 1333:E07.01 , 1333:E06.14 , 1333:E03.05 , 1333:E06.10 , 1333:E06.11 , 1333:E06.13 , 1333:E06.12 , 1333:E03.04

Bibliografia

BAUER, M. W.; GASKELL, G. (ed.). 2000. *Qualitative Researching with Text, Image and Sound. A Practical Handbook*. Londres: Sage.

BOEIJE, H. 2010. *Analysis in Qualitative Research*. Londres: Sage.

CALSAMIGLIA, H.; TUSÓN, A. 1999. *Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso*. Barcelona: Ariel.

CASELL, G.; SYMON, G. (eds.). 2004. *Essential Guide to Qualitative Methods in Organizational Research*, Londres: Sage

COFFEY, A.; ATKINSON, P. 2005. *Encontrar el sentido a los datos cualitativos: estrategias complementarias de investigación*. Alicante: Universidad de Alicante.

DENZIN N. K.; LINCOLN Y., 1994. *Handbook of Qualitative Research*. Thousand Oak: Sage.

DEY, I. 1993. *Qualitative data analysis: a user friendly guide for social scientists*. London: Routledge.

DIJK, T. A. van 1999. *Ideología. Una aproximación multidisciplinar*. Barcelona: Gedisa.

FAIRCLOUGH, N. 1992. *Discourse and social change*. Cambridge: Polity Press.

FLICK, U. 2004. *Introducción a la investigación cualitativa*. Madrid: Morata.

CHARMAZ, K. 2000. Grounded Theory: Objectivist and Constructivist Methods. A N. K. Denzin i Y. S. Lincoln (eds.), *Handbook of Qualitative Research*, 2nd edition (pp.509-535). Thousand Oaks, Ca.: Sage.

GLASER, B. G.; STRAUSS, A. L. 1967. *The Discovery of Grounded Theory. Strategies for Qualitative Research*. Nova York: Aldine.

HAMMERSLEY, M., ATKINSON, P. 2001. *Etnografía. Métodos de Investigación*. Barcelona. Paidós.

IÑIGUEZ, L. (ed.) 2006. *Análisis del discurso: Manual para las ciencias sociales*. Barcelona: UOC. 2ª edició.

LEWINS, A.; SILVER, Ch. 2007. *Using Software in Qualitative Research. A Step-by-Step Guide*. Londres: Sage.

LOZARES, C.; VERD, J.M.; MARTÍ, J.; LÓPEZ ROLDÁN, P. 2003. Relaciones, redes y discurso: revisión y propuestas en torno al análisis reticular de datos textuales. *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, Núm 101:175-200.

MILES, M. B.; HUBERMAN, A. M. 1994. *Qualitative Data Analysis. An Expanded Sourcebook*. Thousand

Oaks, California: Sage (2ª edició).

NAVARRO, P.; DIAZ, C. 1994. "Análisis de contenido", a J. M. Delgado i J. Gutiérrez (eds.): *Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias sociales*. Madrid: Síntesis.

RODRÍGUEZ GÓMEZ, G.; GIL FLORES, J.; GARCÍA JIMÉNEZ, E. 1996. *Metodología de la investigación cualitativa*. Málaga: Aljibe.

RUIZ RUIZ, J. 2009. Análisis sociológico del discurso: métodos y lógicas. *Forum: Qualitative Social Research*, 10(2), Art. 26, <http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:0114-fqs0902263>.

SEALE, C.; GOBO, G.; GUBRIUM, J. F.; SILVERMAN, D. (eds.) 2004. *Qualitative Research Practice*. London: Sage.

STRAUSS, A.; CORBIN, J. 1990. *Basics of Qualitative Research. Grounded Theory Procedures and Techniques*. Newbury Park, California: Sage. Traducció castellana: Strauss, A; Corbin, J. 2003. *Bases de la Investigación cualitativa: técnicas y procedimientos para desarrollar la teoría fundamentada*. Medellín: Universidad de Antioquía.

TAYLOR, S. J., BOGDAN, R., 1986. *Introducción a los métodos cualitativos de investigación*. Buenos Aires: Paídos.

TÓJAR HURTADO, J. C. 2006. *Investigación cualitativa. Comprender y actuar*. Madrid: La Muralla.

VALLES, M. S. 1997. *Técnicas cualitativas de investigación social. Reflexión metodológica y práctica profesional*. Madrid: Síntesis.

WERTZ, F. J.; CHARMAZ, K.; MCMULLEN, L. M.; JOSSELYN, R.; ANDERSON, R.; MCSPADDEN, E. 2011. *Five Ways of Doing Qualitative Analysis*. New York: The Guilford Press.

WODAK, R.; MEYER, M. 2003. *Métodos de análisis crítico del discurso*. Barcelona: Gedisa.